

پرسش‌های امتحانی از شما چه می‌خواهند؟

■ فرشته باجلان
روانشناس و مشاور تحصیلی

هر چه بیش‌تر با نوع سوالات امتحانی آشنایی داشته باشیم و بدانیم هر سوال از ما چه می‌خواهد، تمرکز و دقت ما در پاسخ‌گویی به پرسش‌ها بالاتر می‌رود. مطلب حاضر شما را با انواع پرسش‌های امتحانی آشنا می‌کند.

پرسش‌های امتحانات مدرسه معمولاً به دو صورت انتخابی (عینی) و تشریحی (بیانی) طرح می‌شوند.

پرسش‌های انتخابی

در این پرسش‌ها سوال‌ها و پاسخ‌ها در اختیار تان قرار داده می‌شود و شما باید یکی از جواب‌های داده شده را انتخاب کنید. این پرسش‌ها به چند صورت طرح می‌شوند:

• **صحیح-غلط:** در این پرسش‌ها یک جمله خبری، مسئله یا معادله می‌دهند و از شما می‌خواهند که درست یا غلط بودن آن‌ها را با کلمه صحیح یا غلط، بلی یا خیر نشان دهید. در یک نوع از آن‌ها ممکن است جمله‌ای غلط داده شود و شما باید پس از تشخیص غلط، آن را خط زده و درست آن را بنویسید. گاهی جملات انتخابی از روی جمله‌های کتاب است و گاهی این‌طور نیست. این پرسش‌ها تنها یک مطلب و نکته را مورد پرسش قرار می‌دهد و برای ارزیابی میزان دقت، ترجمه و درک متن شما است. با وجود آن‌که این پرسش‌ها ساده‌ترین نوع سوال‌ها هستند، بیش‌ترین خطای دانش‌آموزان در این سوال‌ها روی می‌دهد. به همین دلیل باید جملات این پرسش‌ها را با دقت زیاد بخوانید و بر کلمات کلیدی متن جمله‌ها دقت داشته باشید.

• جور کردنی:

پرسش‌های جور کردنی از تعدادی سوال تشکیل می‌شود که شامل دو ستون است. ستون اول پرسش‌ها و ستون دیگر پاسخ‌ها را نشان می‌دهد. ستون اول شامل اصطلاحات، تعاریف، رویدادها هستند و بیش‌تر «چه کسی»، «چه چیزی»، «چه زمانی» و «کجا» را مورد پرسش قرار می‌دهند. شما باید پرسش‌ها و پاسخ‌ها را جور کرده و جواب درست را در کنار کلمات یا عبارت‌های ستون اول یا در برخی سوال‌ها به دنبال هم قرار دهید.

• **جا خالی (پرکردنی):** در این سوال‌ها، چند کلمه از متن را خالی می‌گذارند. کلمات جا افتاده را به تعداد جای خالی یا بیش‌تر در بالای متن یا جمله‌ها می‌نویسند. شما باید کلمه مناسب را پیدا کرده و در جای خودش بنویسید به طوری که جمله کامل و معنی‌دار شود. برای پرکردن جای خالی، متن را روان بخوانید. جای خالی را پر کنید اگر پاسخی به ذهن تان نمی‌آید، کنار آن جمله علامت بزنید، بقیه جملات را کامل کنید و در پایان دوباره به بخش‌هایی که پاسخ نداده‌اید بازگردید.

• **چندگزینه‌ای:** همه شما با این نوع سوال آشنا هستید، این پرسش‌ها از یک تنه، یک گزینه درست و تعدادی گزینه نادرست تشکیل می‌شود. پرسش‌های چندگزینه‌ای به چند صورت طرح می‌شوند. در ساده‌ترین نوع آن‌ها تنها یکی از گزینه‌ها درست است و سایر گزینه‌ها کاملاً غلط هستند. در نوع دیگر همه گزینه‌ها درست هستند اما یکی از آن‌ها از همه درست‌تر یا کامل‌تر است. در نوع منفی آن، تنه سوال به صورت منفی بیان

می‌شود و هرگزین به جز یکی از آن‌ها درست است. بیش‌ترین خطای بچه‌ها در پرسش‌های نوع منفی روی می‌دهد. شیوه‌ی پاسخ‌گویی به پرسش‌های چهارگزینه‌ای را به‌طور مفصل در شماره قبل نشریه گفته‌ایم.

امتحانات تشریحی

این امتحانات به دو صورت شفاهی و نوشتنی انجام می‌شود. در این امتحانات علاوه بر اطلاعات و آموخته‌ها نحوه‌ی بیان، قدرت نوشتن، نظم و ترتیب بیان یا نوشتن و توانایی استدلال مورد سنجش قرار می‌گیرد. در این امتحانات شما اجازه دارید از میان اطلاعات آموخته شده، پاسخ را هر طور که مایل هستید به صورت منظم ارائه کنید. معمولاً در این امتحانات از شما چند چیز خواسته می‌شود:

• **مقایسه کنید:** برای مقایسه کردن لازم است موارد تشابه و تفاوت دو چیز را بنویسید یا بیان کنید و این دو را به‌طور مجزا بیان کنید. گاهی ممکن است در سوال یکی از این دو مورد تشابه یا تفاوت را بخواهند.

• ذکر کنید، نام ببرید، مثال بزنید:

در این مورد از شما خواسته می‌شود که موارد مورد نظر را (تشابه، تفاوت، جزئیات، مشخصات، انواع و...) را یکی بعد از دیگری بنویسید. در این مورد نیاز به توضیح، شرح، بسط و دلیل نیست. موارد خواسته شده باید در جملات یا عبارت کوتاه به دنبال هم یا زیر هم نوشته شوند.

• رسم کنید، نشان دهید:

در این مورد باید شکل یا نمودار مورد بحث را رسم کرده و جزئیات آن را روی شکل نوشته یا نشان دهید. با توجه به آشنایی که با انواع آزمون‌ها و پرسش‌ها به دست آورده‌اید حالا بهتر می‌توانید منظور طراح را تشخیص دهید دیگر لازم نیست وقتی از شما مثال می‌خواهند دلیل بنویسید یا اگر مقایسه دو چیز را بخواهند، علت را توضیح دهید. انرژی خود را در آزمون صرف چیزی کنید که از شما می‌خواهند. با شناخت صحیح نوع سوال و خواسته آن موفقیت خود را در آزمون بالا ببرید.

